ANUL XXV.—No. 50.—Miercuri 21 Februarie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III
Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame
1.25 linia

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

Sarchophagul principelui Bismarck din catedrala de la Berlin.— (Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Marţi 20 Februarie.—Păr. Leon Episc. Cataneĭ

Catolic

Marţi 5 Martie.—Theophil şi Eus

Răs. soareluĭ 6,48. Ap. soar. 6,06

Bucureşti 20 Februarie.

Femeia în învăţământ

La congresul institutorilor la Ploeşti şi despre care am dat seama la timp, s'a remarcat mult cuvântarea d-neĭ Elena Tănăsescu din Bucureşti, care a spus multe lucruri interesante şi folositoare. Cum această cuvântare a fost rău înţeleasă de unii, din cauza cuvântului de „politică" întrebuinţat de d-na Tănăsescu şi cum cele spuse de d-sa merită toată atenţiunea, vom restabili lucrurile aşa cum sunt.

D-na Tănăsescu a arătat cât de multiple şi grele sunt datoriile institutoarelor în activitatea lor şcolară şi extra-şcolară, având în dedere şi alte iniţiative ce ar fi tie luat pentru îndrumarea practecă, morală şi socială a educaţieĭ cătelor şi a constatat cu mâhnire în munca de apostoli educatorĭ a stitutoarelor nu este de loc apreciată, de oare-ce orĭ ce mică îmbunătăţire nu se face după merit, ci se are în vedere numaĭ satisfacerea intereselor electorale.

Asemenea nedreptăţi descurajează pe muncitorul cinstit, a zis d-na Tănăsescu, de aceea a sfătuit pe colegele sale să-şĭ stimuleze energiile şi *să facă puţină politică* — o politică şcolară, nu cea cu orizonturĭ strîmte, care vede prosperitatea ţăreĭ numaĭ prin cadrul unuĭ anumit partid politic.

„Cel maĭ demn patriotism — a zis d-sa — nu constă în a vota la alegerĭ, nicĭ în a vota legĭ, *ci în a ajuta şi lumina pe cei din jurul nostru şi a ne perfecţiona pe noĭ înşine.*

„Şcoala primară este temelia existenţeĭ uneĭ ţărĭ ca Stat independent, deci activitatea noastră e foarte vastă, de oare-ce trebue să urmărim în educaţia mlădiţelor tinere, nu numaĭ interesele culturale, dar şi pe cele economice, spre a da neamuluĭ nostru putere de rezistenţă.

Aşa dar, nu trebue să votăm la alegerĭ, dar perfect conştiente de rolul nostru educator, vom forma pe alegătorĭ şi pe mamele de mâine; aceasta mi se pare mie cea maĭ înaltă politică de Stat, demnă de activitatea uneĭ femeĭ educatoare.

Acestea sunt exact cuvintele ce am exprimat cu ocazia congresuluĭ, pe lângă alte deziderate relativ la îmbunătăţirea stăreĭ morale şi materiale a corpuluĭ didactic primar urban".

Indemnul pe care d-na Tănăsescu îl dă colegelor sale meritâ fără îndoială toată atenţiunea.

Tot la acel congres, d-na Palade, între alte deziderate, a exprimat şi părerea de a se numi revizorĭ şi dintre institutoare, arătând că şcoalele de fete ar folosi mult din inspecţia uneĭ femeĭ, care are cunoştinţele sale ciale menireĭ sale.

După cum se ştie, în învăţământul secundar sunt deja inspectoare.

DIN UNGARIA

(Coresp. particulară a ziaruluĭ «Universul»)

Budapesta, 17 Februarie.

Situaţia politică

Întreaga presă de aicĭ se ocupă cu tratativele carĭ se fac între guvernul austriac şi cel ungar, asupra încheieriĭ pactuluĭ dualistic austro-ungar.

Tonul celor maĭ multe ziare este foarte pesimist.

Ziarul „Budapest", organul oficial al partiduluĭ independent, zice între altele:

„După cum se ştie austriacĭ desvoltă o mare agitaţiune în interesul încheerĭ unuĭ asemenea pact. Guvernul ungar însă îşĭ are în această privinţă programul său, adecă punctul de vedere, pe care l'a expus în mod clar, zilele trecute, ministrul de comerţ Francisc Kossuth în şedinţa comisiuneĭ economice parlamentare.

„Budapesti Hirlap" zice că actualmente Ungaria are de a face cu o criză a întregului sistem dualistic de la 1867.

Actualmente nu e vorba numaĭ de o nouă regulare a sarcinelor carĭ apasă asupra întregeĭ monarchiĭ austro-ungare, ci chiar despre o clarificare a pactuluĭ de la 1867 şi maĭ cu seamă în ceea-ce priveşte afacerile militare. Numitul ziar îşĭ exprimă părerea că guvernul ungar nu va renunţa la punctul său de vedere şi că în curând se vor ivi greutăţĭ maĭ marĭ, ca înaintea crizeĭ de la 1867, când s'a încheiat pactul austro-ungar.

Ziarul „Pesti Naplo" zice că factoriĭ competenţĭ ar trebui să se fereascâ de orĭ-ce compromis în chestia tratatuluĭ austro-ungar. Guvernul ungar trebue ca chiar de acum să execute în mod neconditional independenţa economică a Ungarieĭ.

Pentru liceul din Brad

Banca românească „Ardeleana" din Oraştia (Transilvania) a votat, la propunerea părinteluĭ Ioan Moţa, suma de 20.000 coroane pentru gimnaziul român din Brad, carĭ se vor plăti în rate anuale de câte 2000 coroane.

Crişan

CRONICI FEMININE

Lacrămile uneĭ regine

Regina Alexandra a Angliei veghează cu severitate asupra autorităţeĭ ei materne. Aceasta a experiat-o acum de curînd fiica eĭ, regina Maud a Norvegieĭ. Aceasta, deşi regină şi mama unuĭ viitor rege, a primit o severă mustrare din partea mameĭ eĭ.

Se ştie că regina Alexandra a Angliei s'a pus în fruntea uneĭ mişcărĭ pentru protecţia păsărilor, damelor din anturajul eĭ li s'a interzis cu strictelă de a purta pene veritabile, ci numaĭ imitaţiunĭ.

In timpul petrecereĭ regineĭ Maud la Londra s'a dat în hotelul Ritz o mare serbare în scop de binefacere. Şi regina Maud a luat parte la această serbare şi era foarte mîndră de vulturaşul care împodobea pălăria eĭ.

O doamnă din societatea pentru protecţia păsărilor a ţinut de datorinţa eĭ să comunice aceasta reginei Alexandra a Angliei. Aceasta chemă pe fiica eĭ şi-i ordonă să îndepărteze imediat acea podoabă şi să pună la o parte pălăria.

Regina Maud, ca fiică ascultătoare, tăcu şi făcu ceea ce-i ordonă mama eĭ, dar două picături de lacrămi licăriră în ochiĭ eĭ.

Ea presimţise deja că i se va întîmpla ceva grozav. In dimineaţa aceleĭ zile a observat oglinda feţeĭ eĭ într'un glob de cristal şi a văzut că expresia feţeĭ i se întunecă. Şi regina Maud crede în puterea de profeţire a acestuĭ glob de sticlă.

Olimpia.

Voci dintre meseriaşi

In chestia legeĭ meseriilor pe care am tratat-o pe larg în coloanele „Universuluĭ", am maĭ primit numeroase scrisorĭ din provincie.

O parte din ele le rezumăm maĭ la vale;

D. N. Mircea, maestru-croitor din Piteşti, ne scrie:

Corporaţiile cum sunt formate azĭ sunt foarte bune şi meseriaşiĭ au cîştigat mult după urma lor.

Am citit în preţiosul ziar „Universul" părerea unora cum că ar fi maĭ bine să es facă un fel de tovărăşiĭ pe specialităţi.

Aceasta nu e realizabil, maĭ cu seamă în provincie. Eu cred că numărul corporaţiilor dintr'un oraş ar trebui să fie proporţional cu numărul locuitorilor.

In ce priveşte calizaţiile, ele trebuesc să fie fixate prin lege, iar nu lăsate la buna voe a corporaţiilor. Această chestie a cotisaţiilor e una din principalele cauze carĭ aŭ pricinuit nemulţumirĭ şi agitaţie printre meseriaşi.

Din sistemul actual de fixare a cotizaţiilor maĭ reese un mare neajuns. De pildă, un meseriaş care în Piteşti plătdşte 25 bani pe lună ca cotizaţie, ducându-se la Galaţi, trebue să dea 2 leĭ.

Găsesc că aceasta nu e drept. Cotizaţiile trebuesc deci să fie uniforme în toată ţara şi să fie percepute de Stat.

Pentru lucrătorĭ, plata cotizaţiilor să se reţină săptămânal de maeştri şi înaintate la sfârşitul fie-căreĭ luni celor în drept cu anumite forme.

Toate cheltuelile să se facă prin administraţia financiară, aşa cum a arătat şi d. I. Brătescu în interviewul d-sale.

Daca legea s'ar modifica, ar trebui limitat numărul membrilor comitetelor la cincĭ şi prevăzut ca un meseriaş spre a putea fi ales să fie cel puţin patentar de cl. IV. iar nu ca azĭ, posesia unuĭ brevet saŭ a unuĭ carnet să formeze singura condiţie de eligibilitate. Cu cât comitetele vor fi compuse din persoane cu greutate morală şi materială, cu atât încrederea meseriaşilor în conducătorii corporaţiilor va fi maĭ mare.

Un alt factor important în conducerea corporaţiilor e secretarul-comptabil.

Aceştĭ funcţionarĭ nu trebue recrutaţi de cât în urma unuĭ examen şi retribuiţi de Stat, susţrăgându-lĭ astfel de sub influenţa şi bunul plac al membrilor din comitete saŭ camere de meseriĭ.

Pe lângă acestea şi maĭ presus de toate, pentru bunul mers al corporaţiilor e nevoe de concursul sincer al ministeruluĭ.

*

Corespondentul nostru din Calafat a avut o convorbire în chestia meseriaşilor cu d. M. Chintescu, preşedintele corporaţieĭ din localitate.

Părerea d-luĭ preşedinte e că legea e bună cu condiţie ca să fie aplicată cu tragere de inimă.

In privinţa corporaţieĭ din Calafat maĭ avem următoarele date preţioase: Această corporaţie, deşi numără numaĭ 300 de membrĭ, se află într'o stare de înflorire.

Deşi cotizaţia e numaĭ de 25 banĭ pentru lucrătorĭ şi 50 banĭ pentru meşterĭ, corporaţia, în cursul celor 4 anĭ, din urmă a putut acorda următoarele ajutoare: 567.25 pentru cazurĭ de boală; 1495.45 medicamente; 1000 leĭ pentru înmormântărĭ; 1255 leĭ vizite medicale; 57 ajutoare pentru lipsă de lucru; 148 pentru ajutorarea văduvelor sărace şi altele. Total: 4522 leĭ 70 b.

Pe lângă aceste cheltuelĭ carĭ aŭ alinat atâtea suferinţe, corporaţia maĭ posedă un capital de 11.000 leĭ care va servi tot în scop de bine-facere. E chiar proiectul de a înfiinţa o bancă a meseriaşilor calafatenĭ.

Toate acestea se datoresc modului chibzuit şi cinstit cum e condusă corporaţia.

E regretabil că armonia de la Calafat e departe de a domni şi printre meseriaşiĭ din Craiova, atât de desbinaţi din certurĭ politice după cum s'a văzut din întrunirea de la 11 c.

*

Vom continua a publica scrisorile primite în această importantă chestiune, cu condiţie ca părerile să se exprime în mod clar, obiectiv şi fără de patimă.

Mes.

Intrunirea Conservatorilor

DIN IAŞI

(Prin poştă de la coresp. nostru particular)

Iaşi, 18 Februarie.

Ultimele evenimente politice din Capitală aŭ produs în a doua Capitală a ţăreĭ mare mişcare.

In legătură cu aceasta s'a ţinut azĭ Duminecă o mare întrunire la clubul conservatorilor cantacuzinişti, participând pe lângă un mare numĕr de conservatorĭ şi maĭ toţĭ reprezentanţiĭ Iaşuluĭ, în parlament.

D. Al. Bădărău, fostul ministru de justiţie îşĭ face apariţie în club, la orele 4 jum. d. a. şi e primit cu ovaţiĭ.

Urcându-se la tribună, d. Bădărău începe prin a spune că fiind din fire optimist, d-sa n'a rămas de cât cu un regret în privinţa celor întîmplate în ultimele zile, dar nu s'a descurajat şi nu va înceta de a lupta pentru convingerile sale.

Vorbeşte despre fazele prin care a trecut proectul de lege a reformeĭ învĕţămîntuluĭ datorit d-luĭ Disescu, pe care oratorul îl laudă mult. Descriind campania ce s'a dus contra acestuĭ proect, zice că ea a fost isvorită numaĭ din patima politică. Critică pe larg atitudinea şi procesul verbal a d-lor profesorĭ-universitarĭ din Iaşi, căcĭ această atitudine şi acest proces verbal, zice d-sa, sunt cea maĭ grea lovitură ce s'a putut aduce universităţeĭ din Iaşi.

Oratorul arată lipsa de logică a acelor d-nĭ profesorĭ universitarĭ ieşenĭ, în afirmaţiunea lor din procesul verbal, că cultura naţională e periclitată prin proectul d-luĭ Disescu. De asemenĭ arată contrazicerile unora dintre d-nĭ profesorĭ carĭ altă-dată aprobaŭ principiile din proectul prezentat, pe când acum, numaĭ din faptul că acel proect a fost adus de d. Disescu, aŭ început agitaţiĭ, şi aŭ subscris protestărĭ.

D. Bădărău discută în amănunţime proectul de reformă a învăţământuluĭ îl califică că e superior, şi descrie marile foloase ce el ar fi adus învăţământuluĭ universitar, şi în special universităţeĭ ieşane. Arată sentimentele de ostilitate pe carĭ Universitatea din Bucureşti în tot-d'a-una le-a nutrit Universităţeĭ din Iaşi, demonstrând şi faptul că acum, profesorĭĭ din Iaşi, tot sub imperiul politiceĭ aŭ găsit cu cale să'şĭ unească agitaţia şi protestarea cu profesorĭĭ bucureşteni, de şi interesele şi convingerile lor eraŭ cu totul opuse.

Vorbind despre intenţia înfiinţăreĭ doctoratuluĭ la Universitatea din Iaşi, demonstrează că aceasta ar fi fost o mare isbîndă şi satisfacţie pentru ieşenĭ şi pentru Universitatea de aci, oratorul îşĭ exprimă părerea personală, pe care o motivează, că acest doctorat ar fi trebuincios a se înfiinţa numaĭ la Iaşi.

D. Bădărău, arată pe larg legalitatea procedăreĭ d-luĭ Disescu, în privinţa obiecţiuneĭ ce i s'a adus că n'a consultat Senatele universitare. Citeşte în această privinţă o serie de acte emanate de la Senatele universitare, aflătoare la minist. instrucţiuneĭ publice şi carĭ susţin principiile din proectul prezintat.

Vorbeşte despre o broşură datorită d-luĭ profesor Pangrati, în care printre altele, se afirmă că senatele universitare nicĭ nu pot şi nicĭ n'ar trebui să-şĭ dea părerea în chestiunĭ de reformă a învĕţământuluĭ.

D. Bădărău încheie această parte a cuvântăreĭ, prin a spune că profesorĭĭ universitarĭ ieşenĭ şi-aŭ asumat cea maĭ mare răspundere prin zădărnicirea idealuluĭ tuturor ieşenilor, ca universitatea din Iaşi să fie pusă pe acelaşi picior de egalitate cu universitatea din Bucureşti.

Să se ştie zice d. Bădărău—că reprezentanţiĭ politicĭ aĭ Iaşuluĭ în parlament, aŭ făcut maĭ mult de cât posibilul pentru realizarea acestuĭ ideal, atât de scump tuturor acelora carĭ cugetă normal şi simt cinstit." Un număr de profesorĭ universitarĭ însă, aŭ comis acel act monstruos, şi zădărnicind marea reformă, şi-aŭ asumat o mare răspundere atât pentru universitatea din Iaşi, cât şi pentru generaţiunile viitoare!

D. Bădărău vorbeşte apoĭ despre actul guvernuluĭ atuncĭ când a retras proiectul. Arată că procedarea guvernuluĭ este isvorită numaĭ dintr'o adâncă înţelepciune, căcĭ guvernul n'a vrut ca în anul jubiliar, şi puţin timp după însănătoşirea Suveranuluĭ, să se producă mişcărĭ de stradă şi vărsărĭ de sânge. „In tot cazul—zice d-l Bădărău — nicĭ un partid serios de guvernămînt, n'ar putea să vie la putere în urma scandalurilor de stradă maĭ cu seamă în acest an jubiliar."

Răspunde apoĭ la acuzările ce i s'aŭ adus că proiectul se prezintă cu o notă pronunţată de interese personale şi de favoritizm. Arată că d. Carp care i-a adus aceste învinuirĭ, a fost tîrât de şivoiul politiceĭ din jurul „Epoceĭ" şi astfel a atins lucrurĭ pe care nu le cunoaşte.

Asupra situaţieĭ guvernuluĭ creiată de retragerea legeĭ, spune că lucrurile nu se pot prevedea cu preciziune.

Dar că o soluţie pare probabilă şi anume că guvernul, destul de puternic şi înţelept, sub conducerea şefuluĭ său, va căuta să umple locul rămas pe urma mareluĭ om politic care a fost Jak Lahovari, făcênd apel la rezervele conservatoare.

Partidul are 2 rezerve — zice d. Bădărău — una care nu vrea saŭ nu poate să intre în activitate: rezerva junimistă. Alta mare şi frumoasă, capabilă de a oferi elemente de întărire: majoritatea din Cameră şi Senat".

„E probabil că şeful va duce până la capăt politica sa înţeleaptă, punênd în acţiune elemente din această rezervă, pentru viitorul partiduluĭ şi pentru interesele generale ale ţăreĭ".

D. Bădărău a fost mult aplaudat.

Intrunirea a luat sfîrşit la orele 7 seara.

Un balon rusesc

căzut în jud. Dorohoiŭ

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Cine sunt şi de unde veneau aeronauţiĭ.—1000 km., în mai puţin de 5 ore.— Căderea balonului.-Demersuri diplomatice.— Amănunte interesante

Dorohoiŭ, 18 Februarie.

Sunt în măsură a completa ştirile date cu următoarele noui detaliĭ: Balonul a căzut pe teritoriul comuneĭ Dersca, lângă fabrica de spirt, Joui la orele 4 şi jumătate d. a. Se ştie că în căderea a rupt firele telefonice şi a scos din pământ un stâlp de telegraf. Aeronauţiĭ sunt în număr de treĭ: un căpitan, în vîrstă de vre-o 35—40 anĭ, înalt, cu o figură distinsă, şi douĭ soldaţi tinerĭ, cu mustaţa abia mijindă, robuştĭ, uniformaţi şi purtând pe tunică numĕrul regimentuluĭ rusesc 11.

Căpitanul se numeşte Anton Buriac.

Balonul e de campanie, destul de mare şi bine construit. In căderea deteriorându-se în partea de jos, balonul a fost descărcat de gaze şi partea superioară, consistând dintr'o mătase extrem de bună, a fost strînsă în nacelă.

Pentru sătenĭ, carĭ aŭ văzut întâia oară un balon, căderea luĭ a fost o surpriză uimitoare.

Nicĭ căpitanul rus, nicĭ soldaţiĭ nu ştiŭ româneşte. D. Eduard de Burbure, proprietarul moşieĭ Dersca, a dat ospitalitate aeronauţilor şi tot d-sa a înştiinţat telegrafic pe d. prefect V. Miclescu despre această întîmplare. Servindu-se de un interpret—un ţăran care ştie ruseşte— d. Burbure a chestionat pe aeronauţi. Eĭ aŭ istorisit că garnizoana lor militară e la 40 km. de Varşovia localitatea Iwanograd.

Ascensiunea balonuluĭ s'a făcut la orele 11 jum. dim. La început balonul a avut viteza obişnuită, dar în urmă se iscă o furtună grozavă care îl ridică la o înălţime de aproape 4 kilm. de uscat.

Nu maĭ era cu putinţă aeronauţilor să dirijeze balonul care, neputând rezista furtuneĭ, era dus la voea întâmplareĭ. Totuşĭ— continuă istorisirea căp. rus—puteam observa că direcţia apucată e aceea către marea Neagră şi viteza cu care zburam era neînchipuit de mare. La un moment dat, vêntul îşĭ schimbă direcţia şi mână balonul spre nord.

In acest timp aeronauţiĭ aŭ căutat pe cât a fost posibil, să îngreuieze balonul, care, din ce în ce, se lăsa maĭ jos, până la orele 4 şi jumătate d. a., când a căzut lângă fabrica de spirt din Dersca, în împrejurările cunoscute. Aşa dar ascensiunea făcându-se la orele 11 jum, şi căderea avênd loc la orele 4 jum. balonul a parcurs distanţa Varşovia—Dorohoiŭ, aproximativ 1000 km., în timp de 5 ore, ceea ce însemnează, în termen mediu, 200 km. pe oră.

Căpitanul şi soldaţiĭ eraŭ morţi de frig şi spaimă.

In ce scop s'a făcut ascensiunea? Iată ce nu se ştie încă. Căpitanul rus susţine că asemenea ascensiunĭ se făceaŭ de la garnizoana sa, constituind drept recunoaşterĭ militare. Se pare însă că altul a fost scopul urmărit de aeronauţi.

Unĭĭ afirmă — şi noĭ înregistrăm svonul sub cuvenita rezervă—că ofiţerĭĭ făceaŭ serviciul de spionagiu la graniţa austriacă şi în acest scop eraŭ însărcinaţi cu luarea de schiţe şi planurĭ.

Asupra lor s'aŭ găsit numeroase planurĭ.

D. prefect V. V. Miclescu, care era ocupat cu recrutările în com. Rădăuţi, fiind vestit despre căderea balonului, la rîndu-i, după cum am arătat în articolul precedent, a făcut cunoscut întâmplarea ministeruluĭ de interne, cerând instrucţiunĭ în privinţa modului cum urmează a proceda cu militarĭĭ ruşi.

Se înţelege că ministerul de interne a avut un schimb de comunicaţiunĭ cu cel de externe şi în urmă, prin mijlocirea ambasadoruluĭ rus din Capitală, întâmplarea a fost adusă şi la cunoştinţa guvernanţilor marelui imperiu vecin.

Se aşteaptă acum rezultatul acestor demersurĭ diplomatice.

Astă-zĭ, Duminecă, d. prefect V. V. Miclescu a plecat spre a vedea şi vorbi cu aeronauţiĭ ruşi.

Vom ţine pe cititorĭ în curent cu mersul acesteĭ interesante afaceri.

Bruno.

Sarcophagul principelui Bismark din catedrala de la Berlin

— Vezi ilustraţia —

Ilustraţia noastră de astă-zĭ reprezintă o vedere a falnicului sarcophag, pe care împăratul Wilhelm II, a dat ordin să se facă primuluĭ cancelar al imperiuluĭ german, principele Otto de Bismark.

Acest monument, lucrat de cunoscutul sculptor Reinhold Begas, se ridică lângă peretele de sud al capeleĭ din cimitirul cel mare al aceluĭ oraş. De-asupra luĭ se află statua principeluĭ Bismark, iar în ambele părţĭ câte un înger dintre carĭ unul vesteşte gloria defunctuluĭ cancelar de fer al imperiuluĭ, iar cel-alt arată paginele glorioase ale istorieĭ imperiuluĭ german.

O CUGETARE PE ZI

Ca să înţelegĭ cât de bună e lumea e destul să observĭ cât de mult se minunează de orĭ-ce faptă cinstită.

Evenimentele din Rusia

(*Telegramele Agenţieĭ române*)

Alegerile

Petersburg, 18.— Până acum aŭ fost aleşĭ 495 deputaţĭ aĭ Dumeĭ dintre carĭ 311 aparţin stângeĭ.

Deschiderea Dumeĭ

Petersburg, 18.—Deschiderea Dumeĭ va avea loc Marţĭ la prînz în palatul tauric, unde se vor ţine şedinţele.

Bombe şi arme într'o şcoală

Petersburg, 19. — Un număr de 1500 poliţiştĭ aŭ înconjurat eriĭ şcoala politechnică şi aŭ făcut perchiziţiunĭ în maĭ multe locuinţe ale studenţilor. S'a găsit o duzină de bombe, zece puştĭ, dinamită, piroxilină şi maĭ multe granate. S'aŭ arestat 15 persoane nestudenţĭ, între carĭ maĭ multe femeĭ.

(*Telegramele particulare ale ziaruluĭ «Universul»*)

Urmările atentatuluĭ plănuit contra marceluĭ duce Nicolae

Berlin, 19. — Corespondentul din Petersburg al ziaruluĭ „Tagblat", află că poliţia a fost înştiinţată la timp despre atentatul plănuit împotriva marceluĭ duce Nicolae Nicolaevicĭ, şi că comandantul şi ofiţerii batalionuluĭ de gardă la gara primiseră instrucţiunĭ în această privinţă; dar nimenĭ n'a avut grijă să supraveghieze linia, precum se prescrisese. De aceia atât comandantul batalionuluĭ cât şi ofiţerii vor fi licenţiaţi.

CONFERINŢA

d-luĭ Dr. RACOWSCHI

(*Prin poştă de la corespondentul nostru particular*)

Corporaţiile şi sindicatele.— Scandalul din sala Elpis.— Rănirea d-ruluĭ Racowschi.—Devastarea sindicatului.— Convorbire cu dr. Racowschi

Constanţa, 18 Februarie.

V'am anunţat telegrafic despre marele scandal ce a avut loc în sala Elpis pe la mijlocul conferinţeĭ ţinută de d. dr. Racowschi; acum revin cu amănunte.

Pe zidurile oraşuluĭ, încă de acum o săptămână, eraŭ lipite nişte anunţurĭ prin care se arăta că Duminică, la ora 2 jum., d. dr. Racowschi va ţine o conferinţă tratând despre Corporaţiĭ şi Sindicate, şi invită maĭ ales clasa muncitoare a asista.

De dimineaţă prin oraş se svonea că la această conferinţă se va întâmpla scandal şi chiar va degenera în bătaĭ.

Mulţĭ prietenĭ aĭ d-luĭ dr. Racowschi aŭ intervenit pe lângă d-sa să amâne conferinţa; d-sa bazat pe popularitatea de care se bucură în oraş, şi maĭ ales conferinţa d-sale ne fiind de cât un istoric al corporaţiilor, nu a cedat stăruinţelor.

Câţi-va meseriaşi aŭ intervenit pe lângă corespondenţiĭ ziarelor din Capitală să asiste la conferinţa care va fi cu multe surprize, lucru care s'a adeverit după cum se va vedea maĭ jos.

La orele 2 jum. sala Elpis era literalmente ocupată de meseriaşi, intrarea în sală era oprită cu bastoane.

Aceĭ ce eraŭ să fie agresoriĭ d-ruluĭ Racowski şi carĭ se găseaŭ în sală nu trădaŭ câtuşĭ de puţin scopul lor de teamă a nu afla restul meseriaşilor.

La 3 fără un sfert un cor improvizat intonează un imn socialist care e aplaudat de întreaga asistenţă; imediat după aceea apare pe scenă meseriaşul Enciu care prezintă pe d-rul Racowski.

D. dr. Racowski spune că în oraş circulă svonul că meseriaşiĭ vor provoca scandal, consideră acest svon drept o calomnie la adresa meseriaşilor; dar nevoind să planeze nimic asupra meseriaşilor carĭ vor fi de altă părere, propune discuţie contradictorie.

D-sa începênd a trata conferinţa, arată geneza corporaţiilor, cum în ţară la noĭ corporaţiunile aŭ existat până acum 34 anĭ, sub numele de starostiĭ, cum în 1873 în urma unor revolte din Giurgiu, consiliul de miniştri printr'un jurnal a dispus desfiinţarea corporaţiilor starostiĭ.

Deci, zice d-sa, corporaţiile nu e ceva nou la noĭ; dacă însă acum o parte din meseriaşi nu sunt mulţumiţi de corporaţie şi aŭ început să se agite, vina nu e nicĭ a legeĭ, nicĭ a guvernuluĭ şi nicĭ a grupăreĭ socialiste, ci timpul a făcut ca libertatea munceĭ să fie considerată.

Nicĭ nu terminâ d. dr. Racowschi fraza, când 6 focurĭ de pistol se aud în sală, imediat o multime de ouă şi pietre se aruncă în capul oratorului, huiduelĭ gonesc pe d. Racowschi după scenă.

Mulţimea năvăleşte spre eşire, se produce o panică nedescriptibilă, mulţĭ cad jos, sunt călcaţĭ de aceĭ ce-ĭ urmează, uşile sunt sparte, geamurile rănesc pe aceĭ ce vor să fugă, sgomotul devine infernal.

Mulţĭ se reped pe scenă şi iaŭ la bătae într'un mod barbar pe dr. Racowschi, acesta voeşte a se apăra, dar e pus în imposibilitate în urma uneĭ loviturĭ aplicată cu un baston în cap.

Faţă de sgomotul infernal, interveni poliţia; afară în stradă se striga că dr. Racowschi e împuşcat de şi poliţia în număr mic interveni şi cu mare greutate îl face scăpat de furia acelor vre-o 20—25 la număr, ce-l luaseră la bătae pe dr. Racowschi.

La un moment dat maĭ multe ouă aŭ fost aruncate în loja în care se aflaŭ corespondenţiĭ ziarelor din Capitală.

Cu multă greutate d. dr. Racowschi a fost scos şi suit în trăsură, dus la spitalul comunal, unde d. dr. Barzanescu l'a pansat. Dr. Racowschi are la cap o rană de 5 c.m., şi maĭ multe lesiunĭ pe corp şi picioare.

Parte din meseriaşi, în urma uneĭ consfătuirĭ, s'aŭ dus la sediul sindicatuluĭ de pe strada Cărămidarĭ, şi după ce aŭ spart uşa, aŭ intrat înăuntru devastând tot ce aŭ găsit, luând cărţile din bibliotecă, rupându-le şi aruncându-le pe stradă.

Ducându-mă la spital, am găsit pe d. dr. Racowschi şi rugându-l a'mi spune ce crede d-sa despre acest scandal, mi-a afirmat următoarele:

„Aseară sosisem aci pentru a ţine conferinţa anunţată; mi s'a spus de unii că o parte din meseriaşi vor face scandal şi chiar că mă vor bate; am reclamat chiar aseară d-luĭ poliţaĭ, care m'a asigurat că nu se va întâmpla nimic.

Conferinţa era anunţată şi cum nu credeam capabilĭ de asemenea fapte şi nicĭ nu puteam prevedea modul de a'şĭ exprima unĭĭ din meseriaşĭ nemulţumirea, a trebuit să încep conferinţa; restul îl cunoaşteţĭ.

Această agresiune îmĭ dovedeşte pe deplin modul de demoralizare a acelor budgetivorĭ aĭ corporaţiunilor; totuşĭ nu voiŭ dezarma şi voiŭ lupta contra paraziţilor carĭ trăesc din munca meseriaşilor.

Agresoriĭ meĭ nu eraŭ meseriaşĭ; adevăraţiĭ meseriaşĭ, îngroziţĭ de panică şi observând cât-va timp lipsa mea, aŭ plecat.

Voiŭ reclama procurorului general despre acest atentat premeditat şi pentru violarea sindicatului".

Ne voind a obosi pe dr. Racowschi care încă suferea, l'am părăsit după ce i-am mulţumit.

Plecând în oraş am căutat să găsesc pe vre-unul din agresorĭ spre a îĭ întreba de scopul ce i-aŭ îndemnat a zădărnici ţinerea conferinţeĭ şi a bătaieĭ suferită de d. dr. Racowschi, dar mĭ-a fost imposibil.

Pagubele pricinuite săleĭ Elpis se ridică la suma de 1000 leĭ.

D. Botea, directorul poliţieĭ, ancheteză faptul.

In oraş se comentează cu aprindere şi toţĭ desaprobă cele petrecute.

Vă voiŭ trimite noui amănunte, căutând a avea o convorbire cu vre-unul din agresorĭ.

Coresp.

Noui decoraţi

M. S. Regele a bine-voit a acorda următoarele decoraţiunĭ:

D-lor general von Brixeu, comandantul brigăzeĭ 78 din armata germană; Beha Bey Mehmed Behaedin, consilier pe lângă ambasada Turcieĭ din Ispahan (Persia); Nail Monstapha, directorul învăţământuluĭ secundar din Constantinopol, ordinul „Steaua Românieĭ" în gradul de mare ofiţer.

D-lor Albert Stutterhaim, comandantul şcoaleĭ de tir din Spandau, R. S. Band, porohul catedraleĭ Sf. Iosef din Bucureşti, maior Bureau, inspector al poliţieĭ din vilaetul Salonic, ordinul „Steaua Românieĭ" în gradul de comandor.

D-luĭ Bogdanov, locotenent din garda princiară bulgară, acelaşi ordin, în gradul de cavaler.

P. S. S. Episcopuluĭ Gherasim al Romanuluĭ, „Coroana Românieĭ" în gradul de comandor.

P. S. S. arhiereilor Calist Ialomiteanu şi Ghenadie Georgescu Băcăoanu „Coroana Românieĭ" în gradul de ofiţer.

P. S. S. arhiereilor Sofronie Vulpescu Craioveanul, Melchisedec Ştefănescu, Pitişteanu şi Calistrat Constantinescu Bârlădeanu, „Coroana Românieĭ" în gradul de cavaleri.

D-luĭ dr. Moisescu, medic în Dorohoiŭ acelaşi decoraţie, în gradul de cavaler.

FUGA UNUI COMERCIANT

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Fălticeni, 18 Februarie.

De 2—3 anĭ Marcu Litman de 25-26 anĭ, fiul falituluĭ Avram Litmann, se îndeletnicea în localitate cu comerciul de cereale şi făină. Prin purtarea sa corectă căpătă lesne încrederea celor l'alţĭ comercianţĭ, carĭ îĭ deschiseră credit.

Litmann ajuns aci, imediat îşĭ face planul de pricepeală.

Ast-fel, sub pretext că este logodit cu fiica d-luĭ Vexler, din Botoşanĭ, de ast-fel lucru adevărat, şi că va lua ca zestre o sumă mare, reuşeşte a se împrumuta cu peste 14.000 leĭ.

După un timp oare-care vin scadenţele poliţiilor, Litman, sub diferite motive, reuşeşte să amâne plăţile pentru cât-va timp, şi aceasta numaĭ în scopul de a avea timpul material pentru fugă, şi în adevĕr în dimineaţa zileĭ de 15 curent însoţit de tatăl său este condus până la Paşcanĭ, aci Marcu Litman, i-a trenul pentru străinătate iar tatăl său se înapoiază la Fălticeni.

După 2—3 zile creditoriĭ, ne maĭ văzându-l încep a se neliniştĭ.

Avram Litman, tatăl fugaruluĭ, întrebat, răspunde tuturor că fiul său e dus în afacerĭ şi că va veni.

Erĭ însă sosi o telegramă din partea luĭ Litman prin care anunţă pe tatăl său că fiind în Hamburg, s'a îmbarcat pe un vapor pentru America.

Această veste a produs mare sensaţie printre creditoriĭ păcăliţĭ, printre carĭ sânt d-nĭĭ Isidor Şemhaus, cu 1000 leĭ, Isack Jur 3000.

Nicĭ d. Wexler, viitorul socru, n'a fost cruţat de pungaş, căcĭ Litman, a primit în contul doteĭ 3000.

Modificarea legeĭ căsătorieĭ ofiţerilor

Văzându-se multele şi grelele formalităţĭ ce trebuesc îndeplinite cu ocazia căsătorieĭ ofiţerilor, d. locotenent Sion, din ministerul de războiŭ, a prezintat d-luĭ general Manu, ministru de războiŭ, un proect modificator al legeĭ.

D. general Manu, citind proiectul şi convingându-se că legea trebue modificată, l'a trimis serviciuluĭ contencios din acel minister însărcinând pe d. maior Stanciovicĭ ca să'l studieze şi să introducă în proect modificările ce crede de cuviinţă.

Acest proect, după ce a fost studiat şi i s'aŭ făcut câte-va modificărĭ de către d. maior Stanciovicĭ, a fost înaintat spre aprobare d-luĭ general Manu.

Prin actuala lege se prevede ca locotenenţiĭ şi sub-locotenenţiĭ să ia cu dotă la însurătoare suma care să le dea un venit de 2.500 leĭ anual, iar căpitaniĭ să aibă un venit de 1500 leĭ anual.

Prin noul proect căpitaniĭ sunt dispensaţĭ de dotă ca şi ofiţerĭĭ superiorĭ, iar locotenenţilor, subiocotenenţilor, medicilor militarĭ, veterinarĭ şi farmaciştĭ li se micşorează dota; suma n'a fost fixată încă până acum.

Prin actuala lege se prevede ca să se aducă certificate de la autorităţĭ despre moralitatea viitoareĭ soţĭĭ a ofiţerului, lucru care nu prezintă garanţĭĭ suficiente.

Prin noul proiect se desfiinţează certificatele şi se înlocuieşte printr'un consiliŭ de camarazĭ aĭ ofiţeruluĭ, care vor declara comandantuluĭ dacă viitoarea soţie a camaraduluĭ lor merită să stea alăturĭ cu soţiile celor-l'